

26. Budowniczy wieży a bycie chrześcijaninem dzisiaj (Łk 14,28-30)

ks. Wojciech Pikor

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

- analiza i interpretacja przypowieści Łk 14,28-30
- rozwijanie umiejętności charakteryzowania bohaterów przypowieści z wykorzystaniem analizy narracji
- nabywanie umiejętności bycia chrześcijaninem w środowisku, które jest nieprzychylnie lub obojętne wobec chrześcijaństwa

Treści nauczania – cele szczegółowe

- na podstawie perykopy Łk 14,28-30 uczeń charakteryzuje postać budowniczego wieży
- po katechezie uczeń określa wymagania, jakie tą przypowieścią Jezus stawia swoim uczniom
- po katechezie uczeń umie wyjaśnić różnicę w zachowaniu budowniczego wieży i króla przygotowującego się do wojny – bohatera paralelnej przypowieści w Łk 14,31-32
- uczeń potrafi wyjaśnić metaforę „sól ziemi” jako obraz życia chrześcijanina w świecie

Formy organizacji zajęć: praca zbiorowa, grupowa, indywidualna

Metody dydaktyczne: praca z formularzem typu „gwiazda”, praca z tekstem, rozmowa kierowana, praca z formularzem typu „sieć relacji”, zdania niedokończone

Środki dydaktyczne: *List do Diogeneta* (zał. 1); formularz pt. Chrześcijanin w świecie (zał.2); formularz pt. Budowniczy wieży (zał. 3)

I. W STRONĘ TEKSTU BIBLIJNEGO – CHRZEŚCIJANIN W ŚWIECIE, ALE JAK?

Wprowadzenie

Z końca II wieku po Chr. pochodzi *List do Diogeneta*, dzieło anonimowego autora, który daje świadectwo o życiu chrześcijan w tamtym czasie. Traktuje o tym szczególnie rozdz. 5 tego listu, z którym się teraz zapoznamy. Waszym zadaniem będzie opisanie, jak w tamtym czasie chrześcijanie byli postrzegani przez ludzi, którzy byli poganami. Pamiętajmy, że chrześcijanie stanowili wtedy mniejszość w Cesarstwie Rzymskim, nie cieszyli się żadnymi przywilejami, lecz byli prześladowani.

Aktywizacja

Metoda: praca z formularzem typu „gwiazda”

Materiały: *List do Diogeneta* (za: <http://www.opusdei.pl/art.php?p=29237>, data dostępu: 4.08.2011) (zał. 1); formularz pt. Chrześcijanin w świecie (zał. 2)

List do Diogeneta (rozd. 5)

1. Chrześcijanie nie różnią się od innych ludzi ani miejscem zamieszkania, ani językiem, ani strojem.
2. Nie mają bowiem własnych miast, nie posługują się jakimś niezwykłym dialektem, ich

sposób życia nie odznacza się niczym szczególnym.

3. Nie zawdzięczają swej nauki jakimś pomysłom czy marzeniom niespokojnych umysłów, nie występują, jak tytu innych, w obronie poglądów ludzkich.

4. Mieszkają w miastach helleńskich i barbarzyńskich, jak komu wypadło, stosując się do miejscowych zwyczajów w ubraniu, jedzeniu, sposobie życia, a przecież samym swoim postępowaniem uzewnętrzniają owe przedziwne i wręcz paradoksalne prawa, jakimi się rządzą.

5. Mieszkają każdy we własnej ojczyźnie, lecz niby obcy przybysze. Podejmują wszystkie obowiązki jak obywatele i znoszą wszystkie ciężary jak cudzoziemcy. Każda ziemia obca jest im ojczyzną i każda ojczyzna ziemią obcą.

6. Żenią się jak wszyscy i mają dzieci, lecz nie porzucają nowo narodzonych.

7. Wszyscy dzielą jeden stół, lecz nie jedno łóżko.

8. Są w ciele, lecz żyją nie według ciała.

9. Przebywają na ziemi, lecz są obywatelami nieba.

10. Słuchają ustalonych praw, z własnym życiem zwyciężają prawa.

11. Kochają wszystkich ludzi, a wszyscy ich prześladują.

12. Są zapoznani i potępiani, a skazani na śmierć zyskują życie.

13. Są ubodzy, a wzbogacają wielu. Wszystkiego im nie dostaje, a opływają we wszystko.

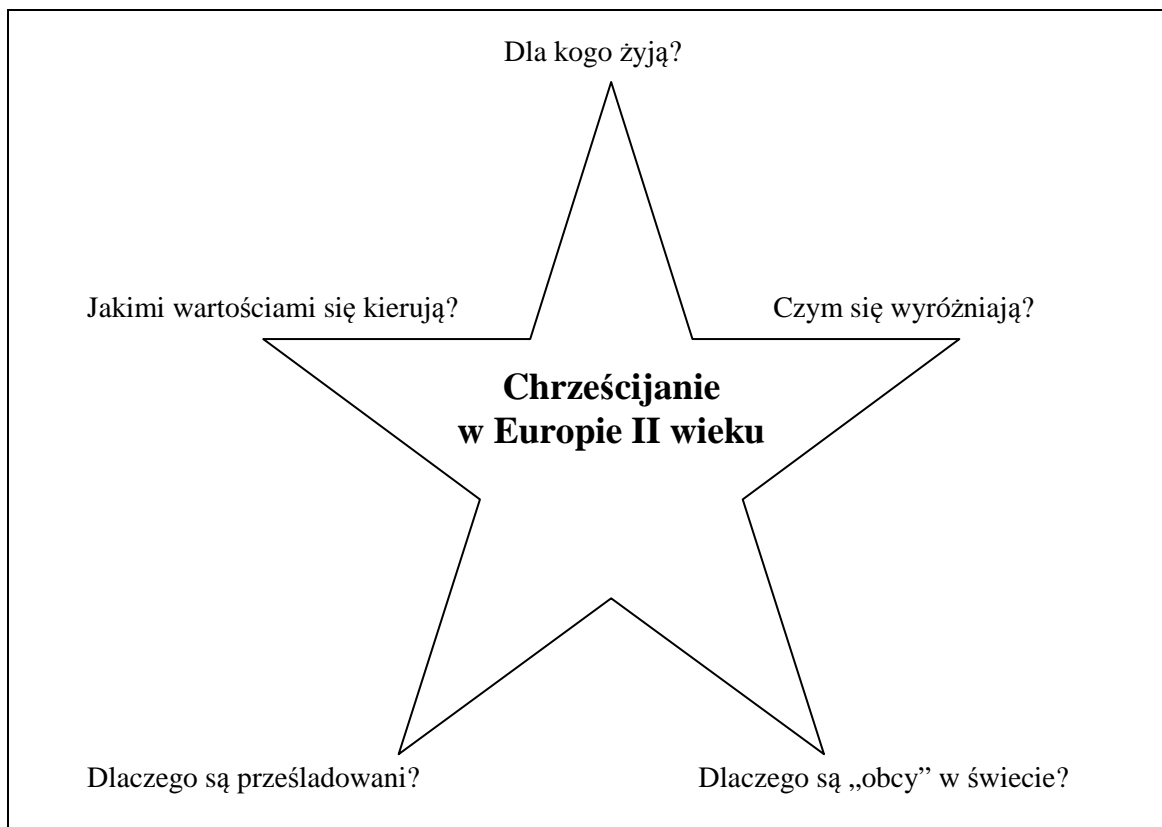
14. Pogardzają nimi, a oni w pogardzie tej znajdują chwałę. Spotwarzają ich, a są usprawiedliwieni.

15. Ublizają im, a oni błogosławią. Obrażają ich, a oni okazują wszystkim szacunek.

16. Czynią dobrze, a karani są jak zbrodniarze. Karani radują się jak ci, co budzą się do życia.

17. Żydzi walczą z nimi jak z obcymi, Hellenowie ich prześladują, a ci, którzy ich nienawidzą, nie umieją powiedzieć, jaka jest przyczyna tej nienawiści.

Formularz pt. „Chrześcijanin w świecie” (zał. 2)

- Podział klasy na mniejsze grupy. Każda grupa otrzymuje fragment *Listu do Diogeneta* oraz formularz pt. Chrześcijanin w świecie. Po zapoznaniu się z treścią listu, mają odpowiedzieć na pytania umieszczone na formularzu, pisząc odpowiedzi przy odpowiednich rogach gwiazdy.
- Po zakończeniu pracy w grupach, przedstawiciele grup prezentują odpowiedzi na kolejne pytania.

Puenta

W podsumowaniu zwracamy uwagę, że „inność” i „obcość” chrześcijan brała się z tego, że wiara nie była dla nich czymś tylko deklaracyjnym, ale głęboko przeorała ich życie, nadała mu nowy, Chrystusowy kształt. Ten list jest dla nas wyzwaniem dzisiaj, byśmy mieli odwagę być – jako chrześcijanie – „inni” w naszych czasach.

II. W TEKŚCIE BIBLIJNYM – JAKICH UCZNIÓW PRAGNIE JEZUS?

1. DLACZEGO PRZYPOWIEŚĆ O BUDOWNICZYM WIEŻY?

Wprowadzenie

Jezus wielokrotnie w swoim nauczaniu podejmował temat bycia Jego uczniem. Czynił to również w przypowieściach. Jedną z nich jest przypowieść o budowniczym wieży (Łk 14,28-30). Zanim przejdziemy do jej bezpośredniej analizy, zapoznajmy się z całością tekstu, w której ona występuje. Jest to fragment Łk 14,25-35.

Aktywizacja

Metoda: praca z tekstem, rozmowa kierowana

Materiał: tekst Łk 14,25-35

- Uczniowie indywidualnie czytają tekst przypowieści. W trakcie lektury szukają odpowiedzi na dwa pytania:

a) Kogo słuchacze Jezusa mieli rozpoznać w obrazie budowniczego wieży?

b) W czym zawiera się podobieństwo i różnica między obrazem budowniczego wieży i króla mającego wyruszyć na wojnę?

ad a)

W obrazie budowniczego wieży słuchacze Jezusa mają rozpoznać siebie jako tych, którzy chcą kroczyć za Jezusem. Bezpośrednio po wezwaniu do pójścia za Nim (por. Łk 14,26-27) Jezus tłumaczy, jakie warunki muszą być spełnione, by rzeczywiście być Jego uczniem.

ad b)

W paralelnej przypowieści pojawia się postać króla szykującego się na wojnę. Obie postaci łączy konieczność poczynienia odpowiednich przygotowań do przedsięwzięcia, oceniania swoich możliwości, zgromadzenia właściwych środków. Co różni? Król właściwie ocenia siebie, swoje możliwości i dostosowuje do tego swoje działanie. Budowniczy natomiast działa bez odpowiedniego przemyślenia, rozeznania, nie weryfikuje swoich sił.

- Po zakończeniu lektury prowadzący poprzez rozmowę kierowaną poszukuje z uczniami odpowiedzi na postawione pytania i, jeśli zachodzi potrzeba, uzupełnia je.

Puenta

Bycie uczniem Chrystusa wymaga nie tylko spontaniczności, gotowości do pójścia za Nim, chęci naśladowania Go. Potrzeba, by wejściu na drogę za Jezusem towarzyszyła decyzja odrzucenia tego, co jest przeciwne Jezusowi, i wola zaangażowania się w wartości, które On wskazuje. Konieczna jest wytrwałość i gotowość do poświęcenia. Tę postawę ucznia Chrystusa będziemy chcieli sobie przybliżyć poprzez charakterystykę budowniczego wieży.

2. CZEGO ZABRAKŁO BUDOWNICZEMU WIEŻY?

Wprowadzenie

Budowniczy wieży jest przykładem negatywnym, to znaczy postawa ucznia musi być odwrotna do tego, jak zachował się bohater przypowieści. Tę postawę ucznia Chrystusa charakteryzują trzy słowa: wytrwałość, realizm, odwaga.

Aktywizacja

Metoda: praca z tekstem, praca z formularzem typu „sieć relacji”

Materiały: formularz pt. Budowniczy wieży (zał. 3)

Brak wytrwałości	Brak realizmu	Brak odwagi
<p>Słowa do uzupełnienia formularza:</p> <p>zarozumiały, lekkomyślny, powierzchowny, nierozważny, niezdecydowany, pasywny, pyszny, niemyślący, słomiany zapał, niezaangażowany, zamknięty na innych...</p>		

- Uczniowie powracają do pracy w grupach. Każda grupa otrzymuje formularz pt. Budowniczy wieży. W trzech kolumnach należy wpisać odpowiednie słowa, które umieszczone u dołu formularza charakteryzują postawę budowniczego. Wyraża się ona w: braku wytrwałości, realizmu i odwagi. Pojedyncze słowa wpisane w kolumny będą wyjaśniały te trzy cechy. Zarazem można dopisać słowa, które zdaniem uczniów lepiej oddadzą dany rys tej postaci.
- Dokonując w ten sposób charakterystyki budowniczego, uczniowie mają zarazem wskazać odpowiednie fragmenty tej przypowieści, które uzasadnią dokonany przez nich wybór.

Uwaga

Formularz może być wypełniony przez uczniów w różny sposób, w innym kluczu niż ten podany niżej. Istotne jest, by przez tę aktywizację uczniowie odkryli powód, dla którego budowniczy jest zaprzeczeniem tego, kim ma być uczeń Chrystusa.

Brak wytrwałości: powierzchowny, niezdecydowany, przelotny entuzjazm

Brak realizmu: pyszny, lekkomyślny, nierozważny, niemyślący

Brak odwagi: zarożumiały, niezaangażowany, pasywny, zamknięty na innych

- Po zakończeniu pracy grupy wymieniają się swoimi pracami. Podczas omawiania prowadzący zwraca uwagę na słowa, które zostały dopisane przez uczniów, prosząc, by uzasadnili swoje opinie o budowniczym.

Puenta

W przeciwieństwie do budowniczego wieży, uczeń Chrystusa ma być **wytrwały** w swoim kroczeniu za Jezusem. W obliczu trudności nie załamuje się, lecz szuka możliwości (środków), które pozwolą mu na pokonanie ich.

Jest **realistą**. Nie jest pyszny w swoim podążaniu za Jezusem, nie jest przekonany o swojej wielkości, poczuciu bycia lepszym, nie szuka uznania w oczach innych. Zna nie tylko swoje słabości, ale też możliwości – talenty, które ma rozwijać. Umie planować, dopasowywać środki do osiągnięcia zamierzonych celów. Te jednak pozostają zgodne z wolą Jezusa.

Jest **odważny**. Nie równa w dół, ale podejmuje odważnie słowa Jezusa, ufając Mu i naśladowując Go. Nie boi się przyznać do tego, że potrzebuje pomocy innych. Za Jezusem nie idzie się w pojedynkę, ale we wspólnocie.

III. Z TEKSTU W ŻYCIE – JAK CHRZEŚCIJANIN MA BYĆ SOLĄ ZIEMI DZISIAJ?

Wprowadzenie

List do Diogeneta mówił o życiu chrześcijan w Europie w II wieku po Chrystusie. Kończąc swoje przypowieści, Jezus zachęca uczniów do bycia „solą ziemi” (por. Łk 14,34-35). Sól nie tylko dodaje smaku. W czasach Jezusa służyła również do konserwowania mięsa. Jeśli jednak wywietrzała, była bezwartościowa. Powrócimy raz jeszcze do tego listu, by zastanowić się, w **jaki sposób chrześcijanie byli ową „solą” w tamtym świecie.**

Aktywizacja

Metoda: zdania niedokończone

- Uczniowie pracują indywidualnie. Ich zadaniem jest dokończenie zdania:

Chrześcijanie w II wieku byli solą świata, gdyż....

- Zadaniem domowym będzie udzielenie odpowiedzi na drugie pytanie: **Jak dzisiaj chrześcijanie mają być „solą ziemi”?** W celu udzielenia odpowiedzi uczniowie mają dokończyć zdanie:

Chrześcijanie w XXI wieku są solą świata, gdy...

Uwaga

Odpowiedź uczniów ma uwzględnić poznaną dzisiaj przypowieść. W obrazie budowniczego wieży należy szukać cech, które są niezbędne dla realizacji Jezusowego wezwania do bycia solą ziemi.